

Radek Malý / Galina Miklínová

František z Kaštanu, Anežka ze Slunečnic a jak to s nimi bylo

Jakoubkovi
a všem maličkým v kaštanech

FRANTIŠEK Z KAŠTANU,

**Radek Malý
Galina Miklínová**

ANEŽKA ZE SLUNEČNIC

A JAK TO S NIMI BYLO

edice **Modrý slon**
svazek 16

Tato kniha vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky

Veškerá práva vyhrazena

© Meander, 2006

© Radek Malý, 2006

Illustrations © Galina Miklínová, 2006

Epilogue © Věra Jirousová

ISBN 80-86283-48-8

Někdo se bojí říci Tma
tak řekne Den, co zavřel oči

Někdo se bojí říci Nic
tak řekne To Bůh Zemí točí

Někdo se bojí říci Smrt
tak řekne Vracíme se domů

Někdo se bojí
a věří tomu

FRANTIŠEK Z KAŠTANU, ANEŽKA ZE SLUNEČNIC A JAK TO ZAČALO

Zelení ježci, jeden na slepé koleji. Zašlý automat a granule pro mazlíčky.
Na shledanou, Klementýno! Žíhaná semínka a nabroušený stehlík.

Řach! Buch! Ra-ta-ta!

Byla větrná noc uprostřed září. Dorůstající měsíc se schovával do mraků a jedno zapomenuté vesnické nádraží se povalovalo v oranžovém přítmí...

Duc – duc!

Na nástupiště padaly kaštaný a byla to úplná podzimní salva.

A do toho dunění a bouchání se náhle ozvalo:

Jauvajs!

To když jeden zelený ježek z krajního stromu spadl mezi pražce. Říkáte kaštan, a bolí ho to? Tenhle ale nebyl tak docela obyčejný. Naprasklá slupka se sama od sebe rozpúlila a tam, kde by každý čekal hnědý kaštánek, se choulil – František. Ještě trochu mokrá, ale na nočním větru rychle oschl. Jen se pak už nikdy nezbavil věčné rýmy.

Vyloupený František té jediné noci dorostl a dozrál, blond vlasy mu ztmavly a zhrubl mu hlas. Několik dní se pak potuloval kolem nádraží, spával pod lavičkou a navečer upíjel mlíko výpravčího kočce Klementýně. Ona ho ale ráda nechala, byl totiž hubený až hrůza. Přes den, když zrovna nejel žádný vlak, vykrádal zašlý

automat na žvýkačky. Nemějme mu to za zlé, všechny ty žvýkačky byly stejně dávno tvrdé jako kamení.

„Máme tu nejspíš ježka, Klementýno. Slyšel jsem ho včera dupat,“ povídá jednou večer výpravčí, když se uvelebil v křesle.

„Kdepak ježek, příživník je to,“ zamňoukala kočka na jeho klíně, „hladovec a siroteček, co se bojí našich slepic i lidí.“ Její řeč se však ztratila v houkání vlaku. Tak se stalo, že pan výpravčí začal domnělému ježkovi sypat pod lavičku granule pro domácí mazlíčky. Takové bezdomovecké živobytí Frantu brzo přestalo bavit. Čtvrtého dne, když po něm dokonce přes plot vyjel kohout, se otrásl a řekl si:

„Jednou jsem na světě, tak se mu podívám na zoubek.“ Sbalil si tlumok, půjčil si od výpravčího rohožku, která mu později sloužila jako podložka na spaní, a vyrazil na dlouhý výlet. Klementýna ho zahlídla, jak jí mává z nárazníku vagónu poslední lokálky, která toho dne jela.

Na jednom poli, nedaleko od nádraží, pospávaly slunečnice. Celé léto se točily za sluncem a vpíjely do sebe z nebe i ze země sílu. Jenže dny se krátily, slunečnicím těžkly hlavy a začaly je sklánět k zemi. Uprostřed květů začala zrát žíhaná semínka. Plnila se olejem a zavoněla ptákům.

Na jednu takovou slunečnici po ránu usedl stehlík a začal ji ozobávat: klov sem, klov tam, ani hlad neměl, spíš jen chuť. Slunečnice mu ale z ničeho nic začala nadávat:

„Nezdvořáku, jedeš odsud! Pro tebe tu nezraju. Tumáš!“

A kousla zaraženého stehlíka do nohy. Letěl splašeně pryč a za výkřiků „Pomóc, masožravá rostlina!“ zmizel na kraji pole.

My si už můžeme domyslet, že mu nenadávala slunečnice, ale Anežka. Ještě prťává, jak se čerstvě vylíhla ze slupky slunečnicového semínka. Počkala, až na slunci povyroste, snědla všechna semínka kolem a rozhoupala svůj květ, až dosáhl skoro k zemi – hup! Trochu od hlíny, ale dychtivá po dobrodružstvích se vydala do světa. Nemohla se přitom zbavit pocitu, že na ni někde někdo čeká. Ti dva se dali poznat lehce: Anežka měla častěji dobrou náladu než špatnou a ráda si hvízdala. Nosila culíky, na krku šátek a mezi předními zuby měla mezírku. To od toho, jak zamlada louskala slunečnicová semínka. František nosil po kapsách kapesník a kaštiny a na hlavě klobouk. Kabát, co voněl tabákem, mu byl trochu velký a věčně za ním povlávala šála. Cítil se zpočátku osamělý, a tak mu bylo občas smutno – ale dlouho to netrvalo.

SEZNÁMENÍ V TRNÍ

Kdosi vystřelil. Podivná mušle, pastýř poprvé.
Z koho nebyl mastnej flek a kam odešli modrásci. Setkali se.

Prásk!

Kdosi vystřelil, z pole se zvedli havrani a František si odplivl. Kousek od něj vystartoval ze svého pelechu zajíc.

„Zajíci, kudy cesta k vesnici?“ zahulákal poutník bujaře za ním, ale než to dopověděl, bílé zaječí pírkó zmizelo kdesi v sousední brázdě.

František celé odpoledne bloudil lesem nesklizené kukuřice a už se začínalo smrákat. Tlustá stébla stála vzpřímeně a vyrovnaně jako vojáci kukuřičné armády, řádky se v pravidelných rozestupech táhly k obzoru, ale Franta to bral napříč. Najednou v dálce uviděl bledé světlo. Nedalo mu to a šel blíž.

Padala rosa a na lesním palouku se tam rozvalovala obrovská mořská lastura. Taková, co se o ní lze dočíst v knížkách, že se jmenuje zéva. Byla pootevřená a uvnitř zářila bílá, trošku podobaná veliká perla. Kdyby František nosil kalendář, možná by si všiml, že té noci je měsíc v úplňku – ta perla totiž byla měsíc. Zrovna vycházel, vykutálel se z lastury a stoupal k nebi. Frantovi se zatočila hlava. Chvilí měsíc užasle pozoroval, ale pak se stočil na svou rohožku a za chvíli usnul. Měsíc ho hlídal a provázel ho pak tmou každé noci.

Probudilo ho až cinkání zvonců. Nevěřičně otevřel oči a opatrně se rozhlédl: ovečky! Byly jako hvězdy, které nad ránem sestoupily z nebe. Ale potom... kde by mohl být měsíc? Ohlédl se a spatřil pastýře, který tu toho roku naposledy pásł.

„Pane, prosím, kudy ven?“ ozval se František nesměle a zuby mu drkotaly zimou. Uslyšel ovčákův laskavý hlas:

„Přijde na to odkud. Ale ven vedou všechny cesty, pokud jsme něco schválně nezapomněli doma.“

Potom hodil po Frantovi starou ovčí houni, usmál se a dlouhými kroky pokračoval za ovce.

„Jen se žádná cesta nesmí uspěchat!“ zaznělo ještě z dálky.

To byla na Františka veliká slova. Přikryl se a zkoušel nad nimi přemýšlet. Když ale nepřišel na nic, co by mohl na nádraží zapomenout, vstal a šel dál svou cestou.

Anežka sice rostla déle než František, zato ale na slunci, a nebyla jí proto zima. Druhého dne, když se chystala k odpolednímu zdřímnutí, ji vyrušil hrozný řev. Vyskočila a běžela pryč, co jí nohy stačily. Šel po ní kombajn, který semínka napadrtř vylišuje, slupky vyplivne a na druhou stranu z něj teče slunečnicový olej.

„A byl by ze mě mastnej flek,“ pomyslela si Anežka na mezi při pohledu na oholené pole. „Ale není!“

Šla mezi poli, pískala si a kolem poletovali modrásci. Ztráceli se proti nebi a špitali si něco o přízemních mrazících.

„Vylézají prý před úsvitem ze země, a co najdou živého, to zaškrťí.“

A druhý zase šuškal třetímu:

„Říkala to myšice, a ta to musí vědět, protože je stará a zná i sníh.“

Navzájem se strašili, ale věřit tomu nechtěli. Anežka se raději večer pořádně zachumlala do suché trávy, a tak bez úhony přečkala noc. Druhý den už žádného modráška nepotkala.

Šípky přes tu noc zesládly a změkly tak, že v nich byla marmeláda. Anežka celé dopoledne šplhala trnům, měla od té marmelády červenou pusku a vůbec se nedívala, co se děje kolem. Až najednou... Setmělo se a v Anežce hrklo. Ulovil ji ťuhýk, který myslel, že je myš. Třepala nožkami, vztekala se a vrískala v zahnutém zobáku:

„Hned mě puť, nádivo zlodějskej! Maminka tě neučila, jak se chovat k dámě?“

Ťuhýk nevěděl, co od takové kořisti může čekat. Tak ji opodál zavěsil do trnitého křoví a snažil se na celou trapnou příhodu zapomenout.

„Ťuhýku, ťuhýku, zobák máš jak papriku,“ ozvalo se vtom z trávy přímo pod ním.

„Oči máš jak stará vrána, dej si pozor na potkana!“

Ješitnému ťuhýkovi došlo, že někdo pozoroval jeho neúspěšnou loveckou výpravu.

Ještě chvíli si čechral peří, jako by nic neslyšel, pak zamával křídly a byl pryč.

Posmíval se mu František, který tam toho dne doputoval. „Zachráním Vás, paní,“ volal a uháněl pod keř. Anežka se zasmála a smála se, i když ji František vypletl z trní.

„Děkuju, chrabrý junáku,“ vypravila ze sebe konečně kloudné slovo. „A teď vypletu z trní já Vás. Zachytil jste se tuhle kšandama.“

A potom slezli na zem.

Anežka řekla, že je Anežka a že jí má František tykat.

František řekl, že se jmenuje František. A že mu taky může tykat.

Zeptal se, kam jde a jestli nechtějí jít spolu.

Proč ne, řekli si a šli.